

01.12.2020. 10:59

Kolaps reciklažnog dvorišta podno nove sljemenske žičare

ZAGREB, 1. prosinca 2020. (Hina) - Najmanje dva reciklažna dvorišta na području grada Zagreba su zapuštena te opasna za zdravlje građana i zaposlenika, a pri izgradnji mega rotora kod parka Maksimir i sljemenske žičare propuštena je još jedna prilika za integriranu modernizaciju obližnjih reciklažnih dvorišta.

Dovršetakom izgradnje polazne postaje nove sljemenske žičare do izražaja je došlo ruglo zapuštenog Reciklažnog dvorišta (RD) Tunel na uglu Gračanske i Kvintičke ulice, smještenog preko puta glavnog ulaza žičare i nekoliko stambenih zgrada.

Oronulo zdanje reciklažnog dvorišta zorno pokazuje da projekt žičare, čija se cijena, po pisanju medija, popela na vrtoglavih više od 700 milijuna kuna, nije rađen u duhu suvremenog integriranog urbanog održivog razvoja. Propuštena je prilika formiranja partnerstva između građana, civilnog društva, stručnjaka, lokalnog gospodarstva, Zagrebačkog holdinga i gradske uprave kako bi se došlo do kvalitetnog rješenja modernizacije RD Tunel u sklopu projekta sljemenske žičare.

Izgradnjom jeftinije žičare ostalo bi novca za modernizaciju svih 11 reciklažnih dvorišta

Izgradnjom upola skromnije žičare moglo je ostati dovoljno financijskih sredstava u gradskom proračunu za modernizaciju svih 11 stalnih reciklažnih dvorišta na području grada i financiranje planiranog postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada na zemljištu površine 96.136 četvornih metara koje je Grad Zagreb za 36,5 milijuna kuna otkupio od DIOKI d.d. u stečaju. To upućuje na neadekvatan sustav određivanja gradskih prioriteta, nepotrebno rasipništvo i iracionalnu raspodjelu javnog novca.

Zapravo, gledanjem unatrag na "Zagrebplan", razvojnu strategiju grada te njezine ciljeve i prioritet razvoja do 2020. vidi se koliko je bila neambiciozna. Tada se nije inzistiralo na izgledu i modernizaciji reciklažnih dvorišta te zadovoljavanju najsuvremenijih standarda zaštite zdravlja građana, zaposlenika i okoliša pri izgradnji i uporabi, nego samo na njihovom broju, odnosno postavljanju po jednog u svakoj gradskoj četvrti.

Svojim oronulim i zapuštenim izgledom RD Tunel stvara snažan kontrast u odnosu na modernu zgradu žičare. Na površini manjoj od četvrtine olimpijskog bazena u ovom su reciklažom dvorištu, sa samo jednim ulazom, nagurani kontejneri za prikupljanje raznih vrsta otpada od papira i starih baterija preko glomaznog metalnog otpada i starih lijekova do elektroničkog otpada i fluorescentnih cijevi. Osim toga, uvjeti rada i zaštita zdravlja djelatnika Čistoće, koji svakodnevno udišu štetnu prašinu i isparavanja iz otvorenih kontejnera, su na vrlo niskom nivou.

Građani svoje automobile kod istovara i vozači kamione Čistoće pri utovaru te odvozu otpada mogu zaustaviti samo na javnoj površini nogostupa ili kolnika izvan dvorišta. To predstavlja neprekidnu opasnost koja prijete izazivanjem prometnih nesreća, ozljeda na radu, onečišćenja okoliša, raznim negativnim utjecajima na zdravlje lokalnog stanovništva, a pješacima, uključujući djecu i osobe s invaliditetom, nepremostivu prepreku.

RD Tunel predstavlja važnu kariku u sustavu zbrinjavanja glomaznog otpada u ovoj gradskoj četvrti, zbog čega bi to dvorište trebalo modernizirati, a ne ishitreno ukloniti ili u jednako žalosnom izdanju izmjestiti na drugu lokaciju samo zato da ne bi izgledom narušavalo medijsku predstavu svečanog presijecanje vrpce prigodom puštanja u pogon nove žičare.

'Reciklažna dvorišta bi trebala raditi i nedjeljom'

Ovo nije prvi put da Grad Zagreb propušta modernizirati neko reciklažno dvorište u sklopu velikog građevinskog projekta. Kad je početkom rujna 2017. u promet pušten rotor Bukovačka-Petrova-Prilesje unutar njega je, u neposrednoj blizini parka Maksimir, ostalo skućeno reciklažno dvorište. Iz Gradske četvrti Maksimir upozoravali su da im treba novo

reciklažno dvorište jer je ono u Prilesju pretijesno. No, stanje je u međuvremenu dodatno pogoršano. Građani dovoze sve veće količine dvadesetak vrsta otpada iz domaćinstava, a dvorište je ostalo istog kapaciteta.

Odmah nasuprot ulaza u dvorište nalazi se nesanirano divlje odlagalište građevinskog i ostalog glomaznog otpada, a djelatnici Čistoće se improviziranom ogradom brane od ilegalnog bacanja otpada pred ulaz dvorišta izvan radnog vremena. Donosioci su često neodgovorni poduzetnici koji ilegalno istovaruju opasni i glomazni otpad, proizvod njihovih poslovnih aktivnosti. No, otpad nepropisno odlažu i ostali građani koji žele ispravno postupiti, ali to rade u krivo vrijeme, nedjeljom kada je reciklažno dvorište zatvoreno. Ostavlja se sve od opasnih otapala i azbesta do slomljenog stakla.

"Sin mi samo tijekom nedjelje može pomoći oko prijevoza otpada pa smo to odlučili ostaviti ispred zatvorenih vrata. Reciklažna dvorišta bi trebala raditi i nedjeljom", kazala je Zagrepčanka koja je u nedjelju ostavljala otpad pred zatvorenim vratima dvorišta. Kaže da im ni nakon potresa nisu željeli preuzeti šutu i komade namještaja, jer su kontejneri bili pretrpani.

Kvartovski sabirni centri vrlo važan dio sustava zbrinjavanja otpada

Neosporno je da su kvartovski sabirni centri, kao što su reciklažna dvorišta Tunel i Prilesje, vrlo važan dio sustava zbrinjavanja otpada, ali ih je potrebno sanirati. Dvorišta bi se trebala proširiti na barem pet puta veću površinu s ugrađenom geološkom membranom za sprječavanje otjecanja štetnih tvari u podzemne vode i tlo. Poseban ulaz i izlaz, servisna zgrada te kolnici za kružno kretanje automobila i kamiona unutar dvorišta su apsolutno nužni za učinkovit i siguran rad.

Građani bi se trebali moći popeti automobilima i lakim prikolicama na višerazinske rampe. Ispod razine rampe i sa svake strane bi u idealnom slučaju stajali tipizirani kontejneri u betonskim kazetama u koje bi se s lakoćom i bez opasnosti po zdravlje građana i djelatnika mogle odlagati različite vrste otpada. Zato je velika šteta što se radovi na sljemenskoj žičari i rotoru u Maksimiru nisu u duhu integriranog planiranja za održivi razvoj iskoristili za unaprjeđenje ovih važnih infrastrukturnih objekata.

U organizaciji reciklažnih dvorišta ima i pozitivnih pomaka pa je tako od 16. rujna ove godine, u dva reciklažna dvorišta Sesvete Jelkovec i Žitnjak započeo pilot projekt uvođenja novog sustava evidencije o preuzetom otpadu. Građani će prilikom korištenja reciklažnog dvorišta biti upoznati da će sljedeći put morati predložiti osobne iskaznice te podatak o šifri obveznika i šifri objekta navedenih u računu.

Obveza evidentiranja trebala je zaživjeti i u svim ostalim reciklažnim dvorištima do početka studenoga, no to se još nije dogodilo. Možda je i bolje jer reciklažna dvorišta je prije naplate građanima potrebno ekotehnološki modernizirati i pretvoriti u sigurna mjesta prikupljanja otpada.

Piše: Robert Kakarigi (stručnjak iz područja ekotehnologije i održivog razvoja)

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije, a financiran je bespovratnim sredstvima javnog natječaja Agencije

(Hina) pp yso